

FUNCTIONARUL , PUBLIC

„Acel vlăstar plantat în primăvară dă roade bune de un sfert de veac”

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Academia – partener al proiectului transfrontalier

La Academia de Administrare Publică s-a aflat, recent, într-o vizită de lucru doamna Angela ACHIȚEI, președinte al Fundației Alături de Voi, România. Fundația este aplicant în proiectul transfrontalier câștigător „Parteneriat transfrontalier pentru dezvoltarea antreprenoriatului social”, finanțat de Comisia Europeană prin Programul Operațional Comun România - Moldova 2014-2020, în care are ca partener Academia de Administrare Publică și Fundația „Ecolul Cernobilului”. Vizita a avut loc în contextul semnării contractului de finanțare pe proiect, care urmează să

între în vigoare de la 1 octombrie 2020.

Doamna ACHIȚEI a avut o întrevedere cu rectorul AAP domnul Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, la care au participat prorectorul instituției, domnul Sergiu PALIHOVICI, doctor, conferențiar universitar, și șeful Direcției relații internaționale Dinu MANOLE. În cadrul întrevederii, au fost discutate

etapele proiectului și activitățile preconizate pe parcursul celor 18 luni de proiect. S-a atras atenția asupra impactului pe care îl poate avea Academia prin activitățile preconizate în cadrul proiectului, precum ar fi: campania media, 7 programe noi cu tematici specifice domeniului economiei sociale, crearea unui centru transfrontalier de resurse în

domeniul menționat, editarea unei reviste sectoriale cu tematica economiei sociale.

O atenție deosebită s-a atras asupra conferinței de lansare a proiectului, stabilită pentru data de 3 noiembrie 2020.

Dinu MANOLE,
șef Direcție relații
internaționale

Admiterea la studii superioare de doctorat, ciclul III, anul de studii 2020-2021

Academia de Administrare Publică anunță admiterea la studii superioare de doctorat, ciclul III, cu finanțare de la buget și în bază de contract, pentru anul academic 2020-2021, la următoarele specialități:

- 563.01 Teoria, metodologia administrației publice
- 563.02 Organizarea și dirijarea în instituțiile administrației publice; servicii publice
- 521.02 Economie mondială, relații economice internaționale
- 561.01 Teoria, metodologia politologiei, instituții și procese politice
- 562.01 Teoria, metodologia relațiilor internaționale și a diplomației

Studiile se realizează:

- la învățământ cu frecvență cu durată de 3 ani
- la învățământ cu frecvență redusă cu durată de 4 ani
- cu finanțare bugetară
- cu achitarea taxei de studii

Depunerea actelor: 01-22 octombrie 2020

Pentru informații suplimentare accesați: <http://aap.gov.md/ro/article/doctorat>

Academia de Administrare Publică – coorganizator al Conferinței internaționale din Bashkortostan

Un eveniment de anvergură a avut loc, recent, în orașul Ufa, capitala Republicii Bashkortostan, Federația Rusă – Conferința științifico-practică cu genericul LUMEA MODERNĂ ȘI DREPTUL: 75 DE ANI AI ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE. Conferința a fost organizată de Universitatea de Stat din Bashkortostan, iar în calitate de coorganizator, de rând cu alte instituții prestigioase internaționale, a fost și Academia de Admi-

nistrare Publică din Republica Moldova.

Un mesaj de salut către participanții Conferinței la sesiunea de inaugurare a înaltului for științific a adresat rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, consacrat doctinar în domeniul dreptului internațional public, doctor habilitat, profesor universitar. În adresarea către participanți, domnia sa s-a referit la importanța conferinței atât din per-

spectiva dezvoltării dreptului internațional, precum și din perspectiva contribuției cercetătorilor și organizațiilor internaționale la soluționarea problemelor practice. Vorbitoarea a mai subliniat că Academia de Administrare Publică are tradiții frumoase de colaborare cu parteneri din zeci de țări din lume, iar reprezentanții Universității de Stat din Bashkortostan au participat de mai multe ori la conferințele științifico-practice, organizate de Academia de Administrare Publică.

La lucrările conferinței a mai participat Nicolae ȚĂU, doctor habilitat, profesor universitar, ex-ministru al Afacerilor Externe al Republicii Moldova și ex-Ambasador al Republicii Moldova în Statele Unite ale Americii, actualmente, profesor la Catedra științe politice

și relații internaționale din cadrul Academiei, cu raportul - „Problema reformării Consiliului de Securitate al ONU”. La conferință a fost prezent, de asemenea, și decanul Departamentului studii superioare de master, Ion DULSCHII, doctor, conferențiar universitar, cu tema - „Cultura profesională a funcționarilor publici – baza încrederii cetățenilor față de stat”.

Participarea Academiei de Administrare Publică la acest înalt for științific internațional este un exemplu relevant din punct de vedere al oportunității și posibilității organizării unor acțiuni de dezvoltare a educației și cercetării la nivel național, precum și pe dimensiunea internațională, chiar și în condițiile pandemiei, utilizând mijloacele tehnice moderne de comunicare.

Conferința de lansare a proiectului „Eu4youth-Social Innovation Impact A Strategic Partnership”

Pentru a crea o sinergie între proiectele cu tematica economiei sociale, reprezentanții Academiei de Administrare Publică au fost invitați la conferința de lansare a proiectului „EU4youth-Social Innovation Impact - a strategic partnership”, eveniment desfășurat la 30 septembrie 2020, la Academia de Studii Economice. La eveniment au participat Dinu MANOLE, Rodica Sobieski-Kamerzan șefa bibliotecii științifice, Ina MACOVEI specialist principal, Direcția relații internaționale.

Proiectul menționat va contribui la dezvoltarea potențialului tinerilor de a crea afaceri prietenoase cu omul, mediul și comunitate și la dezvoltarea celui de-al treilea sector - economia socială sau antreprenariat social. Vor fi derulate campanii media de promovare a impactului economic și

social, generat de întreprinderile sociale, vor fi înființate 4 laboratoare de inovație socială în Chișinău, Cahul, Cantemir și Izmail, conectate cu Academia ADV din Iași, România. Prin intermediul acestor laboratoare peste 1500 de tineri și cadre didactice vor beneficia de formare și informare în domeniul antreprenoriatului social.

Pe parcursul evenimentului, reprezentanții Acade-

miei au comunicat cu actori importanți ai domeniului economiei sociale din Republica Moldova și cu membrii

Comisiei Naționale pentru Antreprenariat Social, prezenți la Conferință.

În cadrul evenimentului, reprezentatul Fundației ADV România a semnat și contractul de finanțare a proiectului „Parteneriat transfrontalier pentru dezvoltarea antreprenoriatului social”, care este implementat începând cu data de 1 octombrie 2020, alături de echipa de proiect a Academiei de Administrare Publică și a Fundației „Ecoul Cernobilului”.

Cooperarea Academiei de Administrare Publică cu Universitatea de Tehnologii din Brno la o nouă treaptă

**BRNO FACULTY OF BUSINESS
UNIVERSITY AND MANAGEMENT
OF TECHNOLOGY**

Relațiile tradiționale, stabilite între Academia de Administrare Publică cu universități din străinătate, în fiecare an îmbracă noi forme. Deja de mulți ani Universitatea de Tehnologii din Brno, Republica Cehă, este prezentă prin profesorii și doctoranzii săi la conferințele științifico-practice, organizate de Academie, colegii din Brno, de comun cu profesorii din Republica Moldova, publică articole științifice în paginile revistei „Administrarea Publică”. La finele anului trecut, parternerii de la facultatea de

Business și Management a Universității de Tehnologii din Brno au venit cu o inițiativă de proiect privind realizarea acțiunilor de mobilitate academică, în cadrul programului Erasmus+.

Ca rezultat al expertizării proiectului de către structurile responsabile de programele Erasmus+, acesta a trecut la etapa de implementare. Recent, rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a semnat Acordul privind Acțiunea cheie 1 „Mobi-

litate pentru cursanți și personal”. Acest document este planificat pentru anul de studii 2020-2021 și care specifică acțiuni practice ale părților participante la proiect. Astfel, câte patru studenți din partea Academiei și ai Universității de Tehnologii din Brno vor participa la cursuri cu o durată de 48 de zile. Studenții vor fi selectați conform unor rigori axate pe reușită și competențe lingvistice, iar creditele acumulate în cadrul instituției-gazdă vor fi validate de către instituția de origine, conform procedurilor stabilite.

La procesul de mobilitate vor participa și cadre didactice din ambele părți care, pe durata unei săptămâni, vor ține cursuri în instituțiile-gazdă.

Acest Acord, constituie un pas înainte în relațiile Academiei cu instituțiile europene, deschide pentru corpul științifico-didactic și pentru studenții Academiei noi oportunități de a acumula experiențe avansate de comunicare cu colegii din universitățile din instituțiile europene cu tradiții seculare.

Ion DULSCHI,
doctor, conferențiar
universitar, decan
Departament studii
superioare de master

Biblioteca Academiei de Administrare Publică, fiind instituția care își axează activitatea pe constituirea, dezvoltarea și conservarea unor colecții de cărți, publicații seriale și altor documente de bibliotecă, a bazelor de date specializate în domeniile teoriei și practicii administrației publice, dispune de un impresionant fond de carte în domeniile științelor socioumane. De-a lungul timpului, pe parcursul a 27 ani de activitate, colecțiile Bibliotecii s-au îmbogățit prin achiziție curentă și retrospectivă și prin donații, acestea din urmă având o pondere destul de însemnată în completarea fondului de documente.

Donații de carte oferite de Academie

BIBLIOTECA

DIRECȚIA INFORMARE ȘI DOCUMENTARE

ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

În scopul maximalizării accesului la colecțiile de carte pe suport fizic, eficientizării organizării colecțiilor și a spațiilor bibliotecii, recent, a fost efectuată o evaluare a colecțiilor de carte tipărită în conformitate cu curriculum-ul Academiei și a Politicii de dezvoltare a colecțiilor.

Această activitate a făcut posibilă efectuarea

unei donații de carte, de care au beneficiat Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, întemeietorul Moldovei”, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Colegiul Pedagogic „Alexei Mateevici”, Universitatea „Constantin Stere”, Universitatea de Studii Europene din Moldova, Academia „Ștefan cel Mare”, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Academia Militară „Alexandru cel Bun”, Universitatea Slavonă din Moldova, Inspectoratul General de Carabinieri, Direcția Regională Centru a IGC, Liceul „Prometeu” și, nu în ultimul rând, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, care a selectat lucrări atât pentru

propriile colecții, cât și pentru colecția de donații care urmează a fi redistribuite în alte biblioteci din Sistemul Național de Biblioteci.

Considerăm ca lucrările preluate de către instituțiile nominalizate mai sus vor fi utile în satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor, astfel, aducându-se contribuție atât susținerii informaționale și documentare a proceselor educaționale din instituțiile respective, cât și pentru a facilita utilizarea acestora în scop de informare, cercetare, educație sau recreere.

**Rodica
SOBIESKI-CAMERZAN,**
șef Direcție informare
și documentare

Reuniunea consorțiului proiectului Educational for drone (eDrone)

În perioada 08-09 octombrie 2020, s-a desfășurat Reuniunea consorțiului proiectului Educational for drone (eDrone). Reuniunea a fost organizată online de către partenerul de proiect, Universitatea de Stat din Tbilisi, Georgia. Sesiunile de lucru au întrunit reprezentanții celor 17 universități-partenere de proiect.

Participanții la reuniune au fost salutați de către profesorul Pasquale Daponte și Francesco Lamonaca, reprezentanții UNISANNIO, coordonatorul internațional de proiect, de către Lasha Saghinadze, prorector al Universității de Stat din Tbilisi și Lika Ghlonti, șeful Oficiului național Erasmus + în Georgia.

La deschiderea evenimentului au prezentat rapoarte științifice: Akaki Ma-

isaia, șef al Departamentului Agenției de Aviație Civilă din Georgia - „State Regulations of Drones in Georgia”, și Salome Khachiauri, Agenția pentru inovare și tehnologie Georgia - „Governmental support for Startups”.

Profesorul Pasquale Daponte a prezentat, în numele coordonatorului de proiect – UNISANNIO, rezultatele principale obținute în cadrul proiectului eDrone. Un interes sporit au generat prezentările domnului Davit Chechelashvili, Universitatea de Stat Ilia, Tbilisi, și Tona Chachua, cofondator și director Copter, consacrate principalelor provocări în relațiile „Mediu academic - Afaceri” și dezvoltării industriei dronelor în Georgia. Alte probleme abordate în cadrul întrunirii au vizat tendințele aplicațiilor civile ale dronelor, utilizarea dro-

nelor în scanarea 3D, provocările în construcția dronelor în Georgia.

Un subiect aparte al reuniunii l-a constituit estimarea activității oficiilor naționale „Educația pentru drone” în țările partenere, care au avut misiunea acreditării și organizării cursurilor privind dronile civile. Reprezentanții Universității de Stat din Moldova, (dl F. Paladi și T. Bulmaga), Universității de Stat din Tbilisi, Georgia, (Natia Giorgadze, prof. Giorgi Jibuti, Beqa Goginava, Givi Janibegashvili etc), Universității Naționale Politehnice din Armenia, or. Erevan (Grigor Babayan), s-au împărtășit cu experiența organizării și desfășurării acestei activități.

În cadrul Reuniunii, membrii consorțiului au discutat chestiuni legate de efectele pandemiei Co-

ronavirus COVID-19 asupra activităților în cadrul proiectului eDrone, starea de artă a livrărilor în Armenia, Belarus, Georgia, Moldova. De asemenea, s-a reiterat faptul că situația politică din Belarus și Armenia a creat impedimente în realizarea proiectului, de aceea a fost adresată solicitarea către Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA) privind prelungirea perioadei de eligibilitate a proiectului până în februarie 2021.

În contextul finisării proiectului (14.10.2020), reprezentantul Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA), dna France Dantin, a apreciat rezultatele preventive ale proiectului, a pus în discuție managementul proiectului, diseminarea eficientă a rezultatelor, aspecte financiare, sustenabilitatea proiectului, a prezentat principalele aspecte privind întocmirea corectă și remiterea în termenii stabiliți a rapoartelor tehnic și financiar, a răspuns la întrebările adresate de către participanții la reuniune.

Silvia DULSCHI,
doctor, conferențiar
universitar,
manager de proiect

Bulgaria – Moldova: noi etape de colaborare economică

Pe 7 octombrie 2020, a avut loc Forumul online de afaceri „Republica Moldova – Bulgaria: oportunități de colaborare”. Evenimentul a fost organizat de Camera de Comerț și Industrie (CCI) a Republicii Moldova în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie (CCI) a Republicii Bulgaria.

Forumul a avut ca obiectiv primordial promovarea schimburilor comerciale între Republica Moldova și Bulgaria, consolidarea cooperării bilaterale în domeniul economic, educațional și sociocultural dintre țări, promovarea unei imagini pozitive ale țărilor, sprijinirea mediului de afaceri.

La acest Forum, din partea Academiei de Administrare Publică a participat dna Tatiana Tofan, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră «Economie și management public».

În sesiunea de deschidere au ținut discursuri Tsvetan Simeonov, Președintele CCI a Republicii Bulgaria, Sergiu Harea, Președintele CCI a Republicii Moldova, E.S. Anatol Cebuc, Ambasadorul Republicii Moldova în Bulgaria și Evgueni Stoytchev, Ambasadorul Bulgariei în Republica Moldova.

Informațiile esențiale prezentate au fost:

- prezentarea climatului economic și de afaceri în Bul-

garia de către Agenția Invest Bulgaria;

- prezentarea climatului economic și de afaceri în Moldova de către Natalia Calenic, vicepreședinte al CCI a RM.

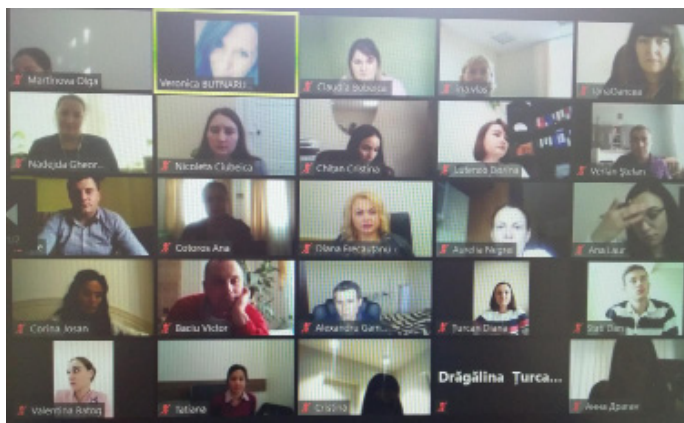
În total, la forum au participat cca 50 de agenți economici din ambele state. Domeniile de interes au fost preponderent axate pe

sectorul agroalimentar (inclusiv viticultură) și industria ușoară, însă nu au fost excluse și alte sectoare economice.

Tatiana TOFAN,
doctor, conferențiar
universitar,
șef Catedră Economie
și management public

Eficientizarea activității profesionale în administrația publică

Performanța autorităților publice, calitatea prestării serviciilor publice depinde, în mare măsură, de competențele personalului care activează în serviciul public. Astfel,

investițiile în competențe și abilități vor constitui premise pentru formarea unui corp de funcționari publici profesioniști, capabili să realizeze obiectivele organizaționale.

În acest context, Academia de Administrare Publică a desfășurat, în perioada 05 – 07 octombrie 2020, la comanda de stat, cursul de instruire cu tema „Eficientizarea activității profesionale în administrația publică”, destinat personalului cu funcții de execuție din cadrul autorităților administrației publice centrale. Cursul s-a desfășurat în format mixt: la distanță, precum și în sala de instruire.

Scopul cursului a fost dezvoltarea abilităților și modelarea atitudinilor necesare exercitării eficiente a activității profesionale în administrația publică.

În cadrul instruirii au fost

abordate subiecte ce țin de planificarea activității, dezvoltarea abilităților de lucru cu documentele, managementul timpului, dezvoltarea abilităților de comunicare, comunicarea eficientă în administrația publică.

Cursul a fost prestat de către cadrele didactice ale Academiei cu vastă experiență în domeniu, care au stimulat implicarea activă a participanților prin utilizarea metodelor andragogice moderne.

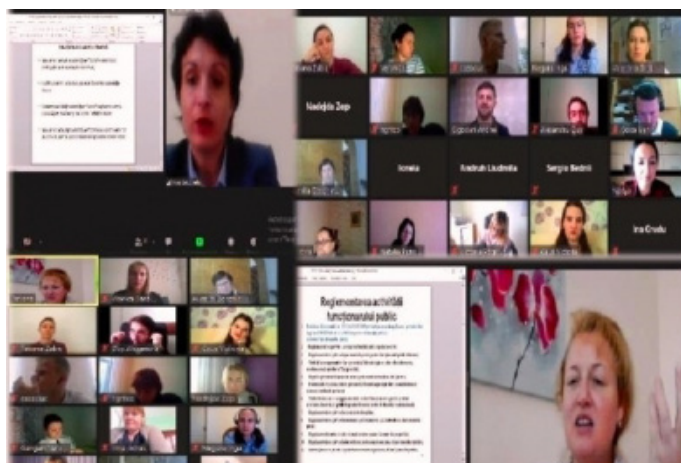
Elena TATAROV,
specialist principal,
Departament dezvoltare profesională

Încă un curs de dezvoltare profesională, cu durata de 5 zile, realizat la comanda de stat, destinat funcționarilor publici debutanți, a fost organizat la Academia de Administrare Publică.

În cadrul cursului au fost instruiți funcționari publici din autoritățile publice locale, care și-au consolidat cunoștințele, au dezvoltat abilitățile și și-au modelat atitudinile/ comportamentele necesare pentru exercitarea eficientă a funcției publice.

De asemenea, participanții s-au familiarizat cu prevederile cadrului normativ ce reglementează activitatea funcționarului

Integrarea profesională în funcția publică

public, cu teoria și practica organizării și funcționării

administrației publice, au elaborat proiecte de note in-

formative, rapoarte, proiecte de decizii, scrisori, au învățat să soluționeze petiții, să comunice eficient, etc.

Cunoștințele participanților au fost evaluate prin intermediul activităților practice, dar și a testelor de evaluare, iar obținerea cunoștințelor și abilităților noi a fost confirmată prin certificatul de absolvire a cursului.

Viorica ȚARĂLUNGĂ,
specialist principal,
Departament dezvoltare profesională

Managementul conflictelor – curs de dezvoltare profesională

Activitatea complexă care o desfășoară funcționarii din autoritățile publice, deseori creează situații tensionante, care pot fi generate de necesitatea luării deciziei importante, realizării unor obiective, soluționării unor probleme, când doi sau mai mulți funcționari din cadrul unei autorități trebuie să intre în interacțiune pentru a îndeplini o sarcină comună.

Ca urmare a apariției situației conflictuale, dar și atâta timp cât conflictul rămâne nesoluționat, relațiile

de muncă ale celor implicați în conflict, performanța lor sunt afectate negativ.

Pentru înțelegerea cât mai deplină a naturii conflictului și managementului eficient a acestuia, Academia de Administrare Publică a organizat, în perioada 01-02 octombrie curent, cursul de dezvoltare profesională la comanda de stat cu genericul „Managementul conflictelor”. În situația actuală, generată de pandemia Covid-19, care împiedică organizarea cursurilor de dezvoltare profesională în for-

mat clasic face-to-face, noile tehnologii informaționale și a comunicării oferă posibilitatea realizării acestuia în format on-line.

Programa cursului este realizată de formatori cu vastă experiență în dome-

niu, respectând cerințele educaționale la distanță.

Aliona GIȚU,
specialist principal,
Departament dezvoltare profesională

Necesitatea aprobării măsurilor de Politică Fiscală și Vamală pentru anul 2021

Guvernul Republicii Moldova, în ședința sa din 05.10.2020, a aprobat Măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2021 în vederea soluționării constrângerilor economice și asigurării dezvoltării durabile a Republicii Moldova, care urmăresc să atingă următoarele obiective:

1) o legislație fiscală și vamală favorabilă dezvoltării economice;

2) consolidarea veniturilor bugetare în vederea finanțării cheltuielilor publice;

3) susținerea mediului de afaceri.

Având ca repere principalele obiective de politică generală, reflectate, de regulă, în programele de guvernare, politica fiscală se axează, în primul rând, pe impozitele și contribuțiile cu caracter obligatoriu. Acestea au rolul de variabile ce pot fi adaptate obiectivelor de politică generală atât în cadrul modelelor de echilibru macroeconomic și dezvoltare durabilă cât și ca scop de influențare a activităților de nivel microeconomic prin alegerea elementelor tehnice adecvate, optându-se pentru cele mai avantajoase. Sub acest din urmă aspect, opțiunile de politică fiscală vizează modalitățile tehnice de impozitare aplicate, incluzând numărul și formele concrete sub care se practică impozitele, proporțiile ce revin diferitelor categorii de impozite în materia impozabilă sau cotele procentuale, metodele de calcul utilizabile, condițiile de plată, acordarea de facilități și regimul deducerilor fiscale etc. Fiecare dintre aceste elemente de ordin tehnic comportă particularități de concretizare și antrenează efecte diverse (pozitive sau negative) din perspectiva obiectivelor de politică generală ce se cer a fi

susținute prin politica fiscală.

Documentul strategic din 05.10.2020, ce vizează măsurile de politică fiscală și vamală, include un obiectiv primordial al Guvernului și anume consolidarea veniturilor bugetare printr-o administrare fiscală și vamală eficientă și nu prin majorarea poverii fiscale. Unul dintre pilonii principali care stă la baza perfecționării managementului bugetar este ridicarea disciplinei fiscale pentru grupele de actori (persoane fizice și persoane juridice) care contribuie la formarea veniturilor statului prin achitări de impozite și taxe. Ridicarea disciplinei fiscale poate fi asigurată prin eficientizarea administrării fiscale și vamale.

Scopul principal al politicii fiscale și vamale în anul 2021 se deduce din obligația Guvernului și a Ministerului Finanțelor de a asigura simplitate, claritate și comoditate în procesul de calculare, raportare și achitare a impozitelor și taxelor, incluse în principiile de impunere.

În baza prevederilor Codului fiscal al Republicii Moldova anul 2020 (cu modificări și completări) și Codului vamal al Republicii Moldova anul 2020 sunt acordate facilități fiscale pentru susținerea unui anumit grup de subiecți ai

impunerii sau a unui anumit tip de activitate, constituind o derogare de la sistemul impozitelor și taxelor de stat, care micșorează veniturile real achitate în buget. Facilitățile fiscale și vamale au avut un efect semnificativ asupra veniturilor statului constituind peste o treime din bugetul public național. Din punctul de vedere al modalităților de calculare a impozitelor și de acordare a facilităților fiscale, se impune ca, prin deciziile de politică fiscală, să se asigure respectarea

principiilor generale ale impunerii și, în același timp, să se influențeze dezvoltarea anumitor activități, domenii/ramuri economice. Sub acest aspect, politica fiscală trebuie să precizeze modalitățile concrete de aplicare a facilităților, respectiv, a deducerilor fiscale. Este necesară revizuirea facilităților fiscale și vamale prin prisma impactului asupra economiei naționale,

precum și în contextul armonizării legislației naționale la cea a Uniunii Europene, deoarece pe parcursul a mai multor ani bugetari au avut loc numeroase intervenții arbitrare ale subiecților cu drept de inițiativă legislativă, ce au avut drept scop acordarea facilităților fiscale și vamale fără o analiză prealabilă sau ulterioară a necesității acestora și fără ca acestea să se încadreze în strategiile și prioritățile de dezvoltare a economiei naționale.

În Documentul strategic din 05.10.2020, ce vizează măsurile de politică fiscală și vamală în anul 2021 se înscrie armonizarea politicii impozitelor cu obiectivul de ținere sub control a inflației, pornind de la constatarea că o creștere a impozitelor directe poate acționa și ca o cale de combatere a inflației, în timp ce sporirea impozitelor indirecte se manifestă, mai ales, ca un element ce poate stimula inflația, fără a se ignora nici sensul invers de acțiune prin masuri corespunzătoare de

politică fiscală.

În vederea reducerii impactului inflației asupra veniturilor cetățenilor, precum și susținerea familiilor cu copii, se propune pentru anul bugetar 2021 majorarea scutirii personale și scutirii suplimentare majore cu 5% (de la 24 000 lei până la 25 200 lei și respectiv de la 18 000 lei până la 18 900 lei),

(Continuare în pag. 7)

(Sfârșit. Început în pag. 6)

majorarea scutirii pentru persoanele întreținute cu 50% (de la 3 000 lei până la 4 500 lei). În vederea simplificării mecanismului de impozitare a persoanelor fizice, precum și reducerii șomajului se propune pentru anul bugetar 2021 anularea scutirilor acordate pentru soț/soție în mărime de 11 280 lei, cu păstrarea scutirii suplimentare majore.

Sistemul de impunere a veniturilor în Republica Moldova este caracterizat prin cote de impozitare fragmentare (12%, 10%, 7%, 6%, 5% etc.), impunându-se necesitatea promovării măsurilor de uniformizare a acestora, prin stabilirea unei cote standard de 12%, care va asigura simplificarea procesului de administrare fiscală atât la nivelul de autoritate fiscală cât și la nivel de contribuabil prin lipsa obligației de depunere a declarației fiscale; echitate fiscală pe orizontală, prin impozitarea veniturilor la aceeași cotă, fapt ce va determina aplicarea unui tratament fiscal egal pentru contribuabili cu situații similare.

În același timp, pentru a asigura atractivitatea investițională a economiei naționale, cota de impozitare a veniturilor din dividende se propune a fi menținută la nivelul de 6%, ceea ce va reprezenta 50% din cota standard de 12%. La fel, cu 50% din cota standard urmează a fi impozitate veniturile obținute de persoanele fizice și achiziționări de la vânzarea producției agricole.

În vedere asigurării unui regim de impozitare just și echitabil este necesară impozitarea tuturor surselor generatoare de venit, astfel încât toate persoanele care obțin venituri, indiferent de sursa acestora, să contribuie cu o parte din acestea la finanțarea cheltuielilor publice. Ca instrumente de politică fiscală din domeniul

cheltuielilor publice pot fi considerate, în principiu, tehnicile specifice de distribuire și utilizare a fondurilor financiare publice. Din această perspectivă, cele mai reprezentative instrumente de politică fiscală sunt considerate cele care concretizează distribuția și utilizarea fondului bugetar, cunoscute sub denumirea generică de cheltuieli bugetare. Din această perspectivă, fiecare cheltuială bugetară devine un instrument al politicii fiscale ce se manifestă sub forme variate.

În baza prevederilor Codului fiscal al Republicii Moldova anul 2020 (cu modificări și completări), titlul III art.96 aplicarea cotei reduse a TVA în mărime de 8% are loc atât pentru livrările interne cât și pentru importul de produse agricole. Însă aceasta își atinge doar obiectivul de accesibilitate a produselor agricole pentru populație, nu și creșterea competitivității producției naționale.

În Documentul strategic din 05.10.2020 ce vizează măsurile de politică fiscală și vamală în anul 2021 se prezintă modelul convențional al efectului de aplicare în prezent a cotelor TVA în agricultură. Introducerea cotei reduse a TVA nu a asigurat obiectivul prevăzut inițial de creștere a competitivității producției agricole naționale. Acest fapt este demonstrat de evoluția importurilor de producție agricolă la cota redusă a TVA. Este necesar revizuirea regimului actual de aplicare a TVA aferent producției agricole primare, care să asigure dezvoltarea

și creșterea competitivității producătorilor autohtoni.

Principalul obiectiv al opțiunilor analizate constă în diminuarea treptată a sumelor TVA acumulate în cont, prin transformarea acestora în mijloace financiare aflate la dispoziția producătorilor agricoli. Urmare analizelor opțiunilor de politici, inclusiv a practicii internaționale, a fost propusă aplicarea unei cotei reduse a TVA de 12% pentru îngrășăminte și fertilizanți, paralel cu aplicarea aceleiași cote a TVA pentru producția agricolă primară.

În scopul eficientizării și optimizării sistemului de impozite și taxe în Republica Moldova se propune optimizarea numărului de impozite și taxe prin eliminarea taxelor cu un randament fiscal scăzut, și anume:

- taxa pentru parcaj;
- taxa de organizare a licitațiilor și loterilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale;
- taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei);
- taxa pentru posesorii de câini.

Prin urmare, ponderile diferite ale impozitelor în veniturile proprii demonstrează că nu toate aduc un venit substanțial în bugetele locale. Un șir de

impozite și taxe locale cu ponderi neînsemnate sunt dificil de administrat, care influențează sistemul de impunere local.

Numărul taxelor locale instituite este mare, dar eficacitatea lor, din punct de vedere fiscal, este neînsemnată în bugetele unităților administrativ-teritoriale. Din cele menționate este explicabil faptul că la nivel local lipsesc politicile publice de dezvoltare a satelor și orașelor moldovenești și sunt inhibitate inițiativele manageriale la nivelul entităților locale.

Structura veniturilor UAT indică existența unui anumit nivel de fiscalitate care confirmă, oarecum, principiul autonomiei locale. Însă autoritățile locale nu pot stabili, pe baze proprii, anumite măsuri fiscale, fiind impuse să se încadreze în anumite limite, restricții, nu numai în aplicarea ratelor fiscale, ci cu atât mai mult să influențeze liber și operativ mijloacele bănești colectate din teritoriul său conform legislației fiscale.

Lilia ROTARU,
doctor, conferențiar
universitar

Tatiana TOFAN,
doctor, conferențiar
universitar,
Catedra Economie și
management public

Notă: Măsurile de politică fiscală și vamală în anul 2021 din 05.10.2020 este necesar să se regăsească în strategiile de politici ale statului.

Ministrul Șarov: „Mediul academic trebuie să-și canalizeze resursele pentru a găsi prin cercetare răspunsuri la nevoile societății de azi”

Ministrul Educației, Culturii și Cercetării, Igor ȘAROV, a participat la Conferința Științifică Internațională „*Relevanța și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor*”, din 9 octombrie curent, desfășurată în cadrul Lunarului Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB) consacrat aniversării a 75-a de la fondare.

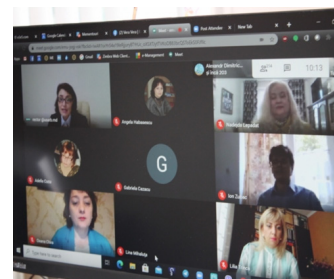
Ministrul Igor Șarov a

adresat un mesaj de felicitare întreg corpului didactic, științific, dar și studenților Universității de Stat „Alec Russo”. „Rămân la credința că o universitate aflată în dezvoltare științifică, cum este USARB, trebuie să păstreze tradiția universitară și să se manifeste activ într-o comunitate care trece prin schimbări continue. Pe de altă parte, prin cercetare, dezvoltare și inovare, mediul academic trebuie să-și canalizeze resursele pentru a găsi răspunsuri la nevoile și la problemele comunității mai largi din care face parte”, a declarat oficialul.

Ministrul Educației, Culturii și Cercetării a mai subliniat că învățământul superior din Republica Moldova trebuie să tindă spre îmbunătățirea calității cercetării și predării; creșterea mobilității studențești; consolidarea „triunghiului cunoașterii”: educație – cercetare – mediul de afaceri; îmbunătățirea managementului universitar; creșterea atractivității universităților și creșterea ratei de angajare a absolvenților.

În cadrul Conferinței Științifice Internaționale au fost abordate următoarele subiecte: leadership și management în învățământul superior; managementul personalului și cultura organizațională în instituțiile

de învățământ superior; universitatea antreprenorială – o nouă abordare a antreprenoriatului și inovației în mediul universitar; relevanța învățământului superior în

contextul deficitului de forță de muncă calificată și regândirii studiilor universitare pentru carieră; programe de susținere a specializărilor inteligente oferite de Comisia Europeană și altele.

Conferința științifico-practică cu participare internațională „*Performanța în educație – factor-cheie în asigurarea securității umane*” a fost organizată la Chișinău, în zilele de 8 – 9 octombrie 2020, în cadrul Programului de realizare a Proiectului Național „Consolidarea sistemului de securitate națională prin cunoaștere și comunicare”, „Program de stat” (2020-2023), pentru anul 2020. Forul științific a întrunit online mai multe generații de savanți, tineri cercetători, dascăli experimentați și pedagogi tineri din 5 state: Republica Moldova, România, Rusia, Ucraina și Israel.

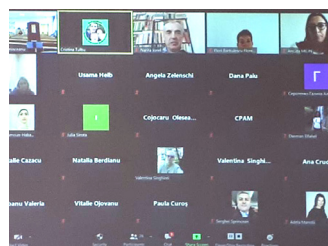
Organizatorii evenimentului, Academia de Administrare Publică, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău și Centrul de Geografie Istorică Militară din Republica Moldova, și-au propus să descifreze conținutul performanței în toate segmentele învățământului secundar: economic, politic, juridic, diplomatic, administrativ, pedagogic, medical, educațional, artistic, sportiv. Evenimentul a vizat, de ase-

Performanța în educație – factor-cheie în asigurarea securității umane

menea, interesul național al statelor participante la conferință și al altor state, viitorul cărora depinde de performanțele, profesionalismul tinerilor, studenților, elevilor de azi. Conferința a fost pregătită de Masa rotundă „Cunoașterea – suport al integrării sociale”, desfășurată la 3 iulie curent.

Tematica abordată a reflectat practicile respectării principiilor de bază ale sistemului educațional: unitatea prin diversitate; transdisciplinaritatea și complementarismul. Conferința a oferit o platformă de dezbateri a celor mai actuale probleme cu care se confruntă statele lumii în societatea informațională, globalizată. În cele 40 de rapoarte au fost elucidate diferite aspecte al cunoașterii, înțelegerii, evaluării rolului educației, statutului pedagogului în diferite state europene, în SUA, în Japonia, în Israel.

La Conferință au participat personalități notorii

în domeniul educației, al învățământului secundar din Republica Moldova (Tamara Cristei, Sergiu Sprincean, Vitale Ojovanu, Ludmila Roșca, Victoria Berca s. a.), din România (Gabriela Goudenhooff, Ionel Narița, Constantin Pisău ș. a.), din Rusia (Vladimir Gutorov), din Ucraina (Anatolii Kruglațov), din Israel (Iulia Sirota).

Academia de Administrare Publică a fost reprezentată de către Ludmila Roșca, doctor habilitat în filosofie, conferențiar universitar, profesor Jean Monnet, director de proiect.

În total, la Conferință au participat activ 9 doctori habilitați, profesori universi-

tari, 16 doctori, conferențieri universitari, 15 doctoranzi din cele 5 state și peste 30 de ascultători.

În scopul diseminării cu un impact vizibil a evenimentului asupra societății moldovenești, toate lucrările elaborate, inclusiv volumul: *Materialele Conferinței științifico-practice cu participare internațională: „Performanța în educație – factor-cheie în asigurarea securității umane”*, vor fi publicate până la 10 decembrie curent și vor fi distribuite bibliotecilor din țară – în universități, colegii, Centre de excelență, licee, inclusiv din stânga Nistrului, pentru a promova pe larg ideile privind asigurarea securității umane.

Ludmila ROȘCA,
doctor habilitat în
filosofie, conferențiar
universitar, profesor
Jean Monnet,
director de proiect

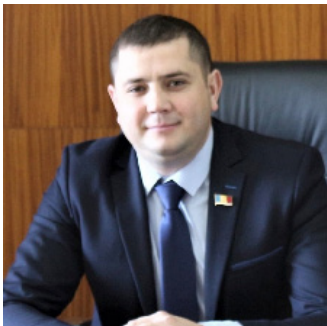
Studiile de masterat la Academie, după cum ne-a mărturisit, le consideră ca o etapă nouă în acumularea de cunoștințe și în ierarhia profesională. Băștinaș din Ustia, același raion, Ion Cojocari face studiile superioare la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Facultatea drept și a obținut titlul de master în științe penale și criminologie. A activat apoi în diverse funcții responsabile din sectorul public și economic ca, în 2015, urmare a alegerilor locale generale să fie ales în calitate de consilier raional al Consiliului raional Glodeni, iar în 2019 - de președinte al raionului, la vârsta de doar 33 de ani, pășind, astfel, cu fermitate și responsabilitate pentru încrederea acordată în serviciul public.

Am fost ales în calitate de președinte al raionului Glodeni în vremuri deloc ușoare, din punct de vedere economic și politic, iar acest fapt a fost cea mai mare provocare pentru mine, de fapt, este și în continuare, precum este și asigurarea desfășurării tuturor activităților în condițiile pandemiei epidemiologice COVID-19. În rolul meu de președinte al raionului Glodeni, tot timpul aplic principiul legalității, fiind de părere că în toate acțiunile mele și a colegilor mei trebuie să ne conducem de „dictatura” legii, să dăm dovadă de maximum profesionalism și transparență, or principiul transparenței în activitatea publică este podul de comunicare și încredere între administrația publică și cetățeni.

Fiind ales în calitate de președinte de raion, prima misiune a fost să continui proiectele în derulare a colegului meu Ion Leucă, actualmente deputat în Parlamentul Republicii Moldova, precum ar fi construcția blocului cu 30 apartamente în or. Glodeni, locuințe sociale pentru tineri specialiști și persoane social vulnerabile, proiectul de alimentare cu apă a 10 localități din lunca

La Academie pentru un serviciu public devotat

Președintele raionului Glodeni, tânărul și ambițiosul Ion COJOCARI, a pășit pragul Academiei de Administrare Publică, ferm și hotărât că anume aici va putea să se formeze ca un adevărat funcționar public cu devotament pentru binele oamenilor, pentru dezvoltarea raionului Glodeni și a țării, după cum a menționat domnia sa și în mesajul de salut de pe site-ul Consiliului raional Glodeni.

Prutului, reparația capitală a celui mai mare Liceu din raionul Glodeni, reparația capitală a stadionului raional.

La realizarea acestor proiecte sociale contăm foarte mult pe continuarea și menținerea relațiilor bune cu partenerii noștri externi, administrații publice locale din România (Județul Bistrița-Năsăud, Județul Prahova, Județul Iași), Polonia (Powiat Piotrkowski), Letonia (regiunea Jelgava), Belarusia (raionul Baranovici). Țin să menționez că, urmare a parteneriatelor externe, în anii 2017-2019 au fost atrase investiții în obiective sociale din raion în valoare de peste 20 milioane de lei, cea mai mare parte fiind urmare a parteneriatului cu Județul Bistrița-Năsăud.

La moment lucrăm la Strategia de dezvoltare social-economică a raionului Glodeni pe perioada 2021-2025, suntem în faza de identificare a problemelor și soluțiilor pe domenii de activitate. Cea mai mare provocare a administrației raionului Glodeni este revitalizarea industriei ceea ce ar conduce la crearea locurilor de muncă și la acumulări financiare suplimentare la bugetul raionului, precum și renovarea infrastructurii care este un argument important la atragerea investițiilor. Totodată, în colaborare cu primăria orașului Glodeni, la inițiativa Guvernului Republicii Mol-

dova, lucrăm la identificarea și delimitarea unui teren unde ar putea fi amplasată o zonă industrială.

Lucrăm și la valorificarea potențialului turistic al raionului Glodeni, or pe teritoriul raionului Glodeni avem foarte multe monumente istorice create de om (biserici, conace, muzee), precum și naturale (cheile Butești, Rezervația Naturală „Pădurea Domnească”, Stânca Mare Cobani), care nu sunt valorificate la nivelul convenit, iar valorificarea acestora ar aduce beneficii administrației publice locale, agenților economici și cetățenilor.

O prioritate aparte în activitatea mea ca președinte de raion este și crearea condițiilor normale de activitate în instituțiile de învățământ și medicale din raion, iar în acest scop sunt deja întreprinse acțiuni concrete.

Tot timpul am fost o persoană care mi-a plăcut să învăț lucruri noi, să studiez acele domenii unde am simțit că nu sunt suficient de pregătit, aceasta a și fost motivația pentru a aplica la studiile de masterat din cadrul Academiei de Administrare Publică. Trebuie să recunosc că în perioada de aproape un an și jumătate în funcție de președinte de raion m-am confruntat cu multe situații în care am simțit nevoia de noi cunoștințe în domeniul administrării publice, or acest domeniu necesită unele abordări aparte în situații diferite bazate de cunoștințe speciale în luarea anumitor decizii cu impact major.

Am încrederea și certitudinea că studiile de masterat la specialitatea Administrarea publică în cadrul Academiei de Administrare Publică vor consolida cunoștințele

mele în domeniul în care activez și îmi vor aduce plus valoare, ca mai apoi, în activitatea de zi cu zi, să acționez legal, concret, prompt, pragmatic și, desigur, rezultativ în raport cu deciziile pe care urmează să le iau.

Cunosc localitățile din raionul Glodeni, nu de ieri și nu de azi, precum și oamenii din aceste localități, prin prisma activității în funcțiile deținute anterior. Mai bine zis, cunosc problemele cu care se confruntă administrațiile publice locale de nivelul întâi și locuitorii acestora, chiar dacă de la localitate la localitate diferă, esența este aceeași. Un lucru l-am înțeles în tot acest timp - se fac lucruri bune și progrese acolo unde este dorință, unitate și voință a administrației publice locale în colaborare cu agenții economici și cetățeni.

Cel mai mult localitățile raionului au nevoie de revitalizarea infrastructurii, mă refer aici la reparații și construcții de drumuri, apeeducte, canalizare, rețele de gaze, a clădirilor publice, iar cea mai mare problemă rămâne lipsa locurilor de muncă, care a condus la emigrarea masivă a locuitorilor, satele rămânând depopulate. În scopul rezolvării acestei probleme, consider că este necesar un program la nivel de țară în partea ce ține de revitalizarea satului moldovenesc pentru a avea viitor, or cum spunea Lucian Blaga „Veșnicia s-a născut la sat”.

Totuși sunt optimist, cred într-un viitor mai bun, iar pentru asta e nevoie de multă muncă și noi cunoștințe în domeniul administrării publice.

Pentru conformitate
Ion AXENTI

Comuna Zagarancea pe calea renovării

Se împlinește un an de când în funcția de primar al comunei Zagarancea, ce mai include și localitățile Elizavetovca și Semeni, a fost ales Vasile GAVIUC. După cum spun oamenii de aici, așteptările lor de la noul primar se adevăresc tot mai mult. Despre aceea, cum se dezvoltă localitățile comunei am realizat un interviu cu primarul.

CORESPONDENTUL:
Care sunt realizările acestor perioade, ce proiecte mai de valoare au fost implementate?

Vasile GAVIUC: Un an din activitatea de primar a fost unul plin de provocări, mai ales, că am activat în condițiile pandemiei COVID-19, care a dat multe planuri peste cap. Totuși, în virtutea problemelor existente, în activitatea de zi cu zi, am reușit să planificăm și să realizăm investiții care să schimbe comunitatea în bine. Am efectuat extinderea iluminatului public pe bază de LED în satele Zagarancea, Semeni și Elizavetovca. În cazul ultimului sat nominalizat, a fost pentru prima dată când a fost instalat iluminatul public pe perimetrului străzii principale. Am pus accentul pe susținerea instituțiilor preșcolare fiind procurate jucării, lenjerii de pat și alte lucruri necesare educației și îngrijirii copiilor, toate noi. De asemenea, la grădinița-creșă din satul Semeni a fost amenajat total teritoriul aferent cu pavaj nou, pe locul unde era asfaltul vechi, care constituia un real pericol pentru siguranța copiilor. La fel, este în desfășurare, la grădinița-creșă din satul Zagarancea, executarea lucrărilor de termoizolare, instalarea pavajului și reparația soclului.

În cazul drumurilor locale, am reparat în varianta albă unele porțiuni din satele Za-

garancea și Semeni, cu adăos de pietriș. Datorită programului „Drumuri bune”, am reușit să finalizăm porțiunea de 560 metri de drum cu asfalt nou în satul Semeni, cu amenajarea parcarii către biserica „sf. Dumitru”, a adiacentelor și a accesului către grădiniță și școală.

În satul Elizavetovca există problema lipsei unui apeduct. Ca urmare, este aproape de finalizare proiectul construcției unui apeduct care va avea conexiune cu apeductul din municipiul Ungheni cu joncțiune la stația de pompare raională care va fi construită în timpul apropiat.

De asemenea, depunem mari eforturi pentru soluționarea problemei gunoștilor neautorizate din spațiul public. Până acum au fost lichidate peste 10 astfel de gunoști. Sperăm mult pe înțelegerea și cooperarea oamenilor ca să oprim acest viciu de aruncare peste tot a deșeurilor care afectează mediul ambiant și sănătatea publică.

Pe domeniului infrastructurii sportive, am renovat mini-stadionul cu covor artificial din satul Zagarancea. Avem promisiunea Federației Moldovenești de Fotbal de a contribui cu alt covor artificial pentru al doilea teren sportiv. În satul Semeni, împreună cu voluntarii, am amenajat un gard nou la stadionul local, care va asigura condiții decente pentru practicarea fotbalului și păstrarea învelișului de iarbă naturală.

Avem și alte realizări, poate mai mici, dar care au impact asupra cetățenilor. Este mult de lucru, dar împreună cu echipa primăriei activăm intens și cu entuzi-

asm. Iar cetățenii simt asta și apreciază eforturile noastre. Mai mult ca atât, se implică tot mai activ în soluționarea problemelor satelor comunei noastre. Și în toate aceste activități respectăm riguros măsurile de securitate în situația de criză provocată de pandemia virotică, nemăiintâlnită până acum.

Cu siguranță, nu ne oprim aici, avem multe proiecte care vor fi implementate treptat, mai ales, că suntem selectat ca beneficiar în cadrul proiectului EU4Ungheni.

COR.: Cum asigurați transparența în satele comunei, ce metode comunicare/informare utilizați?

V. G.: Transparența activității primarului și a

aparaturii primăriei este asigurată prin publicarea informațiilor pe pagina personală de facebook a primarului și a primăriei comunei Zagarancea, în general. Pentru noi, este important ca fiecare cetățean să fie informat corect și din prima sursă despre proiectele, realizările și acțiunile primăriei. Ținem cont de părerea fiecăruia, chiar dacă sunt critice, iar acest lucru este absolut normal într-o societate care se dorește a fi democratică.

COR.: Succesele în orice domeniu de activitate depinde de profesionalismul funcționarilor. În acest sens, considerați că studiile de masterat sau cursurile de perfecționare din cadrul Academiei de Administrare Publică în domeniul dat ar fi binevenite pentru o activitate mai productivă?

V. G.: Consider că, orice funcționar public ar trebui să aloce o parte din timpul său pentru a face cursuri de perfecționare, pentru a lărgi orizontul său de cunoștințe. Și în acest sens, Academia de Administrare Publică reprezintă o instituția redevabilă care oferă funcționarilor publici oportunități majore de perfecționare continuă. Ca urmare, încurajez orice funcționar public, inclusiv din aparatul primăriei Zagarancea, de a opta pentru continuarea studiilor de masterat și de a participa la cursuri de perfecționare la Academia de Administrare Publică.

**Interviu realizat de
Ana-Laura PAȘNIC**

În incinta primăriei municipiului Chișinău a avut loc o întrevedere a edilului capitalei, Ion Ceban, cu reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii, Moldova IT Park și Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) cu genericul „Chișinău - destinația emergentă IT a anului din Europa Centrală și de Est”. Discuțiile dintre părți s-au axat pe utilizarea industriei tehnologiilor informaționale în Chișinău, precum și beneficiile municipalității de pe urma inovației digitale create de acest domeniu.

Participanții la discuții au reiterat în unanimitate necesitatea transformării capita-

Destinație emergentă IT pentru Chișinău

lei într-un oraș inteligent care ar beneficia la maximum de soluțiile digitale pe diverse domenii: utilități, iluminare stradală, transport public, parcuri și alte elemente de infrastructură urbană.

Primarul general, Ion Ceban, a menționat că municipalitatea își propune să beneficieze de capacitățile create la nivel național și a potențialului industriei IT pentru a implementa cât mai multe soluții inovatoare în gestionarea activităților capitalei, a serviciilor acordate populației la distanță, eficientizarea administrării publice prin soluții digitale etc.

În cadrul întreprinderii, participanții s-au referit și la alte activități prin care Moldova IT Park, rețeaua de centre de excelență Tekwill, diverse platforme universitare și activități conexe, realizate de diverși actori din domeniile conexe, au contribuit ca Chișinăul să ajungă în atenția comunității IT la nivel global.

Astfel, la ultimul eveni-

ment pentru Europa Centrală și de Est, desfășurat în Varșovia, Polonia, în ianuarie 2020 - „CEE Business Services Summit & Awards”, orașul Chișinău a obținut titlul de „Destinația IT emergentă a anului”.

Vasile CHIRILESCU,
șef Serviciul de presă,
mun. Chișinău

Proiect de alimentare cu apă în raioanele Florești și Soroca în stadiu de finalizare

Încă aproximativ 5 mii dintre cei peste 10 mii de cetățeni, beneficiari ai proiectului „Apă pentru viață în Regiunea de Nord: raioanele Florești și Soroca” vor avea apă potabilă de calitate la robinet până la sfârșitul acestui an. Este vorba de locuitorii comunelor Cuhureștii de Sus și Cuhureștii de Jos, raionul Florești, ultimele dintre cele 11 localități beneficiare ale proiectului, unde au fost finalizate lucrările de construcție-montaj a unui sistem de alimentare cu apă cu finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR), lucrări efectuate de Agenția de

Dezvoltare Regională Nord (ADRN) a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Inițial, subproiectul de la Cuhureștii de Sus și Cuhureștii de Jos a fost divizat în două etape. Bugetul pentru Etapa I a constituit 14,49 milioane de lei, iar pentru Etapa II - 7,22 milioane de lei.

În cadrul Etapei I a subproiectului au fost efectuate lucrări de construcție-montaj a rețelelor de distribuție a apei potabile în localitățile Nicolaevca, Unchitești, Cuhureștii de Sus, Cuhureștii de Jos, Țipordei. În aceste localități au fost montate 37.111 metri de rețele

exterioare de alimentare cu apă, 105 cămine de vizită, 22 hidranți antiincendari, 4 reductoare de presiune, 1 stație de pompare, a fost construit 1 sistem de captare a apei de izvor, au fost montate 2 castele de apă, au fost efectuate 13 treceri subterane (drumul regional G-39).

În cadrul Etapei II a subproiectului au fost montate 24.736 metri de rețele exterioare de alimentare cu apă, 94 cămine de vizită, 14 hidranți antiincendari și 8 foraje dirijate orizontale.

În urma implementării integrale a proiectului, în cele 11 localități beneficiare au fost efectuate lucrări de construcție-montaj a 114 km rețele de distribuție, 18,2 km rețele de aducție, 5 rezervoare de apă, 3 turnuri de apă, 2 sisteme de captare a apei de izvor, 6 sonde de captare a apei din râu și 4 stații de pompare.

Maria PRISACARI,
director ADR Nord,
doctorandă AAP

În cadrul unei activități festive modeste, cu respectarea normelor igienico-sanitare, au fost premiați cei mai buni antreprenori ai anului 2019 din raionul Leova, conform rezultatelor concursului raional „Cel mai bun antreprenor din sectorul Întreprinderilor Mici și Mijlocii al anului 2019”. Concurusul a fost organizat și desfășurat în conformitate cu Hotărârea Guvernului din 2005 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru desfășurarea concursului „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” și Regulamentul

pentru desfășurarea concursului anual „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” în teritoriul raionului Leova, aprobat prin decizia Consiliului raional.

Astfel, diplome de gradul

Ce mai buni antreprenori premiați

I și premii bănești în sumă de 2000 lei au primit 6 agenți economici, diplome de gradul II și premii bănești în sumă de 1500 lei au primit alți 6 antreprenori, iar cu diplome de apreciere au fost menționați 8 agenți economici.

Președintele raionului Leova, dl Nicolae Pritcan, a adus mulțumiri agenților economici pentru contribuția esențială în dezvoltarea sectorului economic al raionului și pentru implicare activă în evenimentele organizate de

Consiliul raional Leova, dorindu-le succese și realizări în activitatea pe care o desfășoară.

Vicepreședintele raionului, dna Rodica Hasan, a menționat importanța activității economice pe care o desfășoară fiecare antreprenor și le-a transmis sincere urări de sănătate, prosperitate și perseverență

Ilie CONDREA,
șef Direcție economie,
CR Leova

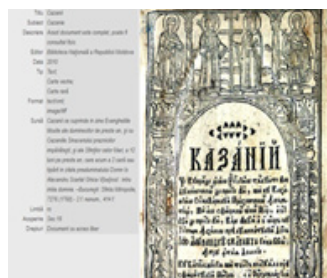
Digitalizarea patrimoniului cultural scris din Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Patrimoniul cultural, prin importanța sa crucială pentru societate, are o valoare educativă, civilizatoare și de interes public.

Valorificarea documentelor patrimoniale scrise, păstrate în colecțiile Bibliotecii Naționale, presupune prezervare integrată într-un context de activități cu caracter social, economic și educațional și implică un complex de măsuri științifice, legislative, manageriale, administrative, sociale, economice, educaționale și culturale menite să asigure prezervarea (evidența, ocrotirea, conservarea, restaurarea). Degradarea inevitabilă în timp a suporturilor fizice (pe hârtie) creează pericol grav moștenirii culturale, adunată de instituțiile de cultură pe parcursul secolelor.

Astfel, încă în anul 1996, a fost elaborat Programul Național „Memoria Moldovei” sub egida Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova și aprobat de Comitetul Național „Memoria Moldovei”.

Întemeiat, conceptual, pe programul UNESCO „Memory of World” (c II-95 /WS-11), acest document integrează eforturile și strategiile celor mai importante biblioteci, muzee și arhive în ce privește salvagardarea, conservarea și prezervarea moștenirii culturale scrise a Republicii Moldova.

Registrul Programului Național „Memoria Moldovei” include documente scrise și imprimate pe o perioadă de circa o jumătate de mileniu, inclusiv cărți, manuscrise, tipărituri vechi și rare, ediții ce reflectă în totalitatea lor memoria națională.

Primele publicații digitalizate în BNRM au fost tipăritura moldovenească – „Cazania

lui Varlaam” (1768) și Revista „Viața Basarabiei” (1932 – 1933) în perioada 2002–2003. În anul 2010 a fost lansată Biblioteca Națională Digitală Moldavica, având ca scop: salvagardarea moștenirii culturale scrise prin transpunerea pe suport electronic, reducerea accesului fizic direct la originale și efectuarea unor lucrări speciale de restaurare, conservare și prezervare; oferirea accesului liber pentru toți la moștenirea națională scrisă digitalizată, utilizarea ei în activitatea de culturalizare, educație, cercetare; valorificarea documentelor deținătoare de patrimoniul național scris și imprimat.

În prezent, Biblioteca Națională Digitală Moldavica, conține 7.044 obiecte digitale, constituită din colecții de cărți, publicații seriale etc. Actualmente, sunt supuse digitalizării documente din colecția Teze de doctor, păstrate în colecțiile Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova.

La etapa a doua a proiectului Biblioteca Națională Digitală „Moldavica” urmează să fie adăugate și obiectele digitale ale tuturor documentelor incluse în Registrul Programului Național „Memoria Moldovei”.

Odată cu implementarea Proiectului pentru îmbunătățirea echipamentului de digitalizare al Bibliotecii Naționale (grant din partea Agenției Japoneze de Cooperare Internațională în valoare de 409 mii dolari SUA), prin achiziționarea echipamentului modern, colecțiile depozitului legal din cadrul Bibliotecii Naționale vor fi supuse procesului de digitalizare, iar pe parcursul următorilor ani și cele din cadrul instituțiilor care fac parte din Programul Național „Memoria Moldovei” și din bibliotecile sistemului național de biblioteci.

Veronica BORȘ,
director-adjunct BNRM

Abonarea 2021

Stimați cititori,

Este în toi campania de abonare la presa scrisă pentru anul 2021.

Sperăm să rămâneți fideli publicațiilor noastre – ziarul „Funcționarul Public” și revista „Administrarea Publică” și pe parcursul anului viitor. Adresăm îndemnul pentru abonare, în special, autorităților publice și funcționarilor publici, cărora le sunt destinate aceste publicații ale Academiei de Administrare Publică, unicele ediții periodice în domeniu din republica noastră.

Vă reamintim că:

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei;

6 luni - 78 lei;

1 an - 156 lei.

Indice poștal - 67919.

Abonarea poate fi perfectată la oficiile poștale ale Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei;

6 luni - 84 lei;

1 an - 168 lei.

Indice poștal - 76957.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADICA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Bun de tipar 15.10.2020

Tipar executat la Universitatea de Stat din Moldova

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

